

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2024
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ**

ΘΕΜΑ Α

A1.

Τα οφέλη του αθλητισμού για τα ΑμεΑ σύμφωνα με το Κείμενο 1 είναι πολύπλευρα τόσο σωματικά όσο και ψυχικά. Ο αθλητισμός ενισχύει τη δύναμη, την ισορροπία και μειώνει τον πόνο, ενώ ταυτόχρονα συμβάλλει στην αντιμετώπιση του άγχους και της κατάθλιψης. Βελτιώνει την αυτοεκτίμηση, ενισχύει την αυτοπεποίθηση και το ψυχικό σθένος των ατόμων. Επιπλέον, ενδυναμώνει την κοινωνική αλληλεπίδραση και την οικογενειακή συνοχή, ενώ δημιουργεί τις προϋποθέσεις υγιών σχέσεων.

ΘΕΜΑ Β

B1.

- α. Σωστό
- β. Λάθος
- γ. Λάθος
- δ. Λάθος
- ε. Σωστό

B2.

α. Σύνδεση της δεύτερης και τρίτης παραγράφου του Κειμένου 1:

Οι δύο παράγραφοι συνδέονται νοηματικά, καθώς η δεύτερη αναδεικνύει την ανάγκη αύξησης των αθλούμενων ΑμεΑ, ενώ η τρίτη αναλύει τα θετικά αποτελέσματά της. Η γλωσσική σύνδεση επιτυγχάνεται μέσω της φράσης «Ωστόσο, σύμφωνα με τη βιβλιογραφία...» που σηματοδοτεί την αλλαγή από την παράθεση στατιστικών στην ανάλυση των ωφελειών. Το «ωστόσο» δηλώνει αντίθεση.

Β. Δύο στοιχεία που επιβεβαιώνουν το τυπικό/σοβαρό ύφος στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 2:

1. Λογική χρήση της γλώσσας, όπως «η σύγχρονη αντίληψη της κοινωνικής μέριμνας», «έντονα δημοκρατική» και «αποσπασματικά και όχι τόσο αποτελεσματικά».

2. Η απρόσωπη και αντικειμενική διατύπωση, που επικεντρώνεται στην περιγραφή της κατάστασης και των πολιτικών μέτρων, χωρίς προσωπικές απόψεις ή συναισθηματική φόρτιση (χρήση γ προσώπου, παθητική σύνταξη).

B3.

Η τελευταία παράγραφος του Κειμένου 1 αναδεικνύει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ) στη σωματική άσκηση, όπως ο πόνος, ο φόβος αποτυχίας, η έλλειψη ενέργειας και οικονομικά εμπόδια. Παράλληλα, υπογραμμίζεται ότι η άθληση των ΑμεΑ είναι άρρηκτα συνυφασμένη με την αποδοχή και ισότιμη αντιμετώπισή του από την κοινωνία.

Το Κείμενο 2 αναφέρει πως η κοινωνική μέριμνα για τα ΑμεΑ δεν πρέπει να έχει ως κυρίαρχο χαρακτηριστικό τον οίκτο, αλλά την ισότιμη αντιμετώπισή τους με ίσες ευκαιρίες για προσωπική εξέλιξη.

Και στα δύο κείμενα, λοιπόν, αναδύεται η κοινωνική ευθύνη για την ουσιαστική κοινωνικοποίηση των ΑμεΑ και την εξασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών άθλησης και κοινωνικής ζωής.

ΘΕΜΑ Γ

Στο ποίημα του Ν. Βρεττάκου το ποιητικό υποκείμενο ορίζει την ταυτότητα του ανθρώπου όχι με γνώμονα τα εξωτερικά του χαρακτηριστικά, αλλά με καίρια εσωτερικά γνωρίσματα της ύπαρξής του. Η παραπάνω θέση αισθητοποιείται με τη χρήση του ασύνδετου σχήματος (με πρόσωπο, χέρια, καρδιά) όπου τονίζεται ότι δεν καθορίζουν τον άνθρωπο τα σωματικά του χαρακτηριστικά. Επιπροσθέτως με το σχήμα κατ' άρση και και θέση και με τη μεταφορά (όχι επειδή ... αλλά επειδή έχω ... ποτάμι) το ποιητικό υποκείμενο δηλώνει ότι φέρει μέσα του ένα «ποτάμι» καίριων αρχών, ιδεών, αξιών, στοιχείων που το συνδέουν με την ανθρωπότητα. Κατανοεί, μάλιστα, την ταπεινότητά του απέναντι στην απεραντοσύνη του σύμπαντος, όπως φαίνεται με την οπτική εικόνα που στέκεται όρθιος με ευλάβεια απέναντι σ' αυτό (Μετά στέκομαι ... ευλαβής).

Πιστεύω ακράδαντα ότι τα εξωτερικά χαρακτηριστικά σε καμία περίπτωση δεν καθορίζουν τις δυνατότητες και τις ικανότητες ενός ατόμου. Κάθε άνθρωπος έχει τη δική του προσωπικότητα, που διαμορφώνεται απ' το στέρεο αξιακό του σύστημα, την πνευματική του καλλιέργεια, τα γνωστικά του εφόδια, τις ποιοτικές του επιλογές, τις διαπροσωπικές του σχέσεις. Αυτά σηματοδοτούν και νοηματοδοτούν την ύπαρξη μας, το «είναι» και όχι το «φαίνεσθαι».

ΘΕΜΑ Δ

α. Πρόβλημα ΑμεΑ

- Αδυναμία επαγγελματικής αποκατάστασης – Περιχαράκωση/ Εγκλωβισμός στο σπίτι τους – Οικονομική εξάρτηση απ' τους οικείους τους.
- Αδυναμία εύκολης μετακίνησης και πρόσβασης σε δημόσιες υπηρεσίες, κινηματογράφους, θέατρα, χώρους άθλησης.
- Δυσλειτουργία και ανεπαρκής στελέχωση των «ειδικών» σχολείων.
- Πενιχρά επιδόματα και συντάξεις.
- Έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής στα λιγοστά κέντρα αποκατάστασης των ΑμεΑ.
- Κοινωνικός στιγματισμός και αποκλεισμός απ' την κοινωνική ζωή.

β. Το κοινωνικό σύνολο και η πολιτεία οφείλει να μεριμνά για τα άτομα αυτά, που χρήζουν βοήθειας και στήριξης. Αποτελεί, λοιπόν, αδήριτη ανάγκη η διασφάλιση:

- α) ίσων ευκαιριών στη μόρφωση, την εργασία, την ψυχαγωγία, την κοινωνική ζωή
- β) μιας αξιοπρεπούς, ποιοτικής διαβίωσης.
- γ) μιας ισότιμης συμπεριφοράς, που θα γίνεται σεβαστή η ιδιαιτερότητα κάθε ανθρώπου.
- δ) της οργανικής ένταξης των ΑμεΑ στην κοινωνία αλλά και της αυτονομίας τους.

Τα παραπάνω μπορούν να επιτευχθούν μόνο με την απαλλαγή μας απ' τη «σκουριά» των προκαταλήψεων και των άτεγκτων στερεοτυπικών γενικεύσεων.

Παράλληλα απ' την πλευρά της πολιτείας πρέπει να βελτιωθούν οι υλικοτεχνικές υποδομές έτσι ώστε όλοι οι χώροι να είναι προσβάσιμοι για τα ΑμεΑ, να διασφαλιστούν ευέλικτες μορφές απασχόλησης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, όπως η τηλεργασία και να τηρείται απαρέγκλιτα η κείμενη νομοθεσία που κατοχυρώνει τα αναφαίρετα δικαιώματα των ΑμεΑ. Επιπροσθέτως πρέπει η πολιτεία να μεριμνήσει για την υγειονομική περίθαλψη αυτών των ατόμων, με εξειδικευμένους γιατρούς, ψυχολόγους και σύγχρονα κέντρα αποκατάστασης και ιατρικής φροντίδας.

Επιμέλεια: Μανωλάκη Αγγελική
Φλέγκας Κωνσταντίνος